

Handleiding Vernieuwde verklaringengenerator - oktober 2014

Met ingang van oktober 2014 is de Verklaringengenerator vernieuwd. De belangrijkste wijzigingen betreffen:

- splitsing van de Voorbeeldbrieven en Voorbeeldrapportages in twee aparte databestanden;
- andere rangschikking van de voorbeeldverklaringen; alle controleverklaringen zitten nu bijvoorbeeld in een hoofdstuk;
- andere vragenvolgorde om uiteindelijk bij de gewenste verklaring te komen.

In deze handleiding wordt de werking van de nieuwe Verklaringengenerator uitgelegd.

Voorbeeldbrief of voorbeeldrapportage?

De voorbeeldbrieven en de voorbeeldrapportages zijn nu opgenomen in twee afzonderlijke databases. U moet dus eerst bepalen of u een voorbeeldbrief of een voorbeeldrapportage wilt genereren.

Sectie I Voorbeeldbrieven gelijk gebleven

De voorbeeldbrieven zijn inhoudelijk gelijk gebleven. Ook de nummering en de volgorde is hetzelfde als in de oude versie.

Aanpassingen Sectie II Voorbeeldrapportages

De voorbeeldrapportages zijn wel aangepast. Dit betreft vooral de controleverklaringen.

1. *In de controleverklaring kunnen nu meer aspecten aan de orde komen:*
  - bij de controleverklaring bij een jaarrekening zijn de keuzemogelijkheden voor de te hanteren stelsels inzake financiële verslaggeving uitgebreid;
  - bij een ander opdrachtobject dan een jaarrekening is het nu ook mogelijk andere dan goedkeurende oordelen te kiezen;
  - meer mogelijkheden om paragrafen ter benadrukking van aangelegenheden of paragrafen betreffende overige aangelegenheden op te nemen.

De NBA beziet of het aantal mogelijkheden ook voor andere voorbeeldrapportages kan worden uitgebreid.

2. *In de beoordelingsverklaring kunnen nu ook diverse paragrafen ter benadrukking van aangelegenheden of paragrafen betreffende overige aangelegenheden worden opgenomen.*
3. *De volgorde van de vragen is gelijkgesteld aan de volgorde van de Standaarden.*

Na de keuze voor 'voorbeeldrapportage' kunnen verschillende soorten rapportages worden gekozen:

  - Controleverklaring (Controlestandaarden 700-810)
  - Beoordelingsverklaring (Standaarden 2400, 2410)
  - Assurance-rapport (Standaarden 3000, 3402)
  - Onderzoeksrapport (Standaard 3400)
  - Rapport feitelijke bevindingen (Standaard 4400)
  - Samenstellingsverklaring (Standaard 4410)
4. *Vernummering voorbeeldrapportages hoofdstuk 1, in zowel de generator als in HRA deel 3:*
  - Alle algemene (dus niet de sectorspecifieke) controleverklaringen zijn ondergebracht in hoofdstuk 1, de beoordelingsverklaringen in hoofdstuk 2, etc.
  - Binnen hoofdstuk 1 worden de eerste twee cijfers van het nummer van een rapportage bepaald door het opdrachtobject, bijvoorbeeld:
    - 1.1 voor een doorlopende jaarrekeningcontrole;
    - 1.2 voor een eerste controle van een jaarrekening;
    - 1.3 voor een controle van een andere complete set van financiële overzichten dan een jaarrekening, etc.
  - Het derde cijfer van het nummer van een rapportage binnen hoofdstuk 1 wordt bepaald door de situatie die zich voordoet – van een "schone" verklaring tot allerlei varianten hierop.

- De overige cijfers en letters van de nummering binnen hoofdstuk 1 Controleverklaringen weerspiegelen de situatie ten aanzien van consolidatie en van het gehanteerde stelsel van financiële verslaggeving.

NB: Zie de transponeringstabel voor de vergelijking tussen de nieuwe nummering en de oude.

Werking Verklaringengenerator

De verklaringengenerator bepaalt aan de hand van een aantal vragen welke tekstblokken in uw voorbeeldtekst worden opgenomen. De voorbeeldteksten controleverklaringen (1.1 t/m 1.11) kennen de meeste varianten. Aan de hand van een aantal extra vragen in de generator kunnen deze worden aangepast aan de specifieke situatie. Zie de voorbeeld uitwerkingen. Met de generator kunnen uiteindelijk meer voorbeeldteksten worden gegenereerd dan dat er zijn opgenomen in HRA deel 3.

Aan het eind van elke vragenreeks kunt u aanvullende gegevens kwijt, zoals de naam van de klant, de tekenend accountant en de verslagperiode van de verantwoording. Deze gegevens worden automatisch opgenomen in de gegenereerde voorbeeldtekst.

Voorbeeld uitwerkingen

Als u hebt gekozen voor voorbeeldrapportages, dan is de eerste vraag:

Welke voorbeeldrapportage wilt u opstellen?

U kunt dan kiezen uit::

- Controleverklaring (overeenkomstig Controlestandaarden 700-810);
- Beoordelingsverklaring (overeenkomstig Standaarden 2400, 2410)
- Assurance-rapport (overeenkomstig Standaarden 3000, 3402)
- Onderzoeksrapport (overeenkomstig Standaard 3400)
- Rapport feitelijke bevindingen (overeenkomstig Standaard 4400)
- Samenstellingsverklaring (overeenkomstig Standaard 4410)

Hieronder volgt een toelichting bij de vragen die gesteld worden bij het aanmaken van een controleverklaring, een beoordelingsverklaring of een samenstellingsverklaring. Afhankelijk van uw antwoord op een vraag krijgt u uiteenlopende vervolgvragen.

Uitwerking controleverklaring

Als u hebt gekozen voor de controleverklaring, dan verschijnt als eerste vervolgvraag:

1.1 De controleverklaring heeft betrekking op: ...

Hier heeft u een aantal opties. De eerste keuze betreft de meest voorkomende situaties, zoals de controleverklaring bij een jaarrekening of die bij andere financiële overzichten. Door deze opzet worden de toegenomen mogelijkheden van de gewijzigde verklaringengenerator beter benut.

De tweede en volgende opties betreffen een aantal uitzonderingen, zoals de zeldzame situatie dat in één verklaring een verschillend oordeel wordt gegeven bij gebruik van twee verschillende verslaggevingsstelsels (IFRS for SMEs en Titel 9 Boek 2 BW), verklaringen bij Staten, samengevatte financiële overzichten etc.

NB: deze uitzonderingen kennen vooral de “goedkeurende” variant, en alleen andere varianten waar dat in de vorige generator ook al zo was.

Stel: U hebt voor ‘controle bij een jaarrekening’ gekozen. De volgende vraag luidt dan:

1.2 Wat is het opdrachtobject?

Bij deze vraag heeft u de keuze uit diverse controleobjecten – een jaarrekening, een andere complete set van financiële overzichten dan een jaarrekening, financiële informatie voor consolidatiedoeleinden, een balans, een overzicht van ontvangsten en uitgaven, enz. Staat uw controleobject er niet bij, kies dan voor “overige historische financiële informatie”.

Stel u hebt gekozen voor “jaarrekening”.

1.3 Hoe heet het document waarin de jaarrekening wordt opgenomen?

In de inleiding van de controleverklaring wordt verwezen naar het document waarin deze is opgenomen. Bijvoorbeeld: “Wij hebben de in dit *rapport* opgenomen jaarrekening 201X van Bedrijf ABC B.V. ... etc. gecontroleerd”. Bij deze vraag dient u in te vullen hoe de verantwoording door de klant wordt genoemd. Het is belangrijk hierbij aan te sluiten. Behalve *rapport* kan gedacht worden aan *verslag*, of *jaaroverzicht*, of *jaarbericht*. Als u kiest voor “overig”, kunt u bij de laatste vraag de juiste term invullen.

1.4 Worden de paginanummers van de jaarrekening vermeld in de verklaring?

Het is mogelijk om in de inleiding van de controleverklaring de paginanummers te noemen waar de jaarrekening in de verantwoording is opgenomen. Kiest u bij deze vraag voor het antwoord “ja” dan kunt u bij de laatste vraag van de verklaringengenerator deze paginanummers vermelden.

1.5 Is de cliënt een beleggingsinstelling, -maatschappij of -onderneming?

Het antwoord op deze vraag bepaalt of uw verklaring past in controleverklaringen overeenkomstig hoofdstuk 1, of die van hoofdstuk 13 speciaal voor beleggingsinstellingen en -ondernemingen. Hierna wordt verondersteld dat het gaat om een andere entiteit dan een beleggingsinstelling of -onderneming.

1.6 Hoe is de samenstelling van de jaarrekening?

Bij deze vraag geeft u aan of een verklaring wordt verstrekt bij een geconsolideerde of een enkelvoudige jaarrekening, of een combinatie van beide.

Stel u kiest voor één (enkelvoudige) jaarrekening (zonder consolidatie).

1.7 Welk stelsel inzake financiële verslaggeving wordt gevolgd?

Bij deze vraag kiest u het verslaggevingsstelsel waarop de verantwoording is gebaseerd. U kunt kiezen uit verschillende getrouw-beeld-stelsels: Titel 9 Boek 2 BW, IFRS, IFRS for SMEs, gelijktijdig Titel 9 Boek 2 BW én IFRS for SMEs, en RJ-Richtlijn ... (zelf in te vullen).

Hebt u gekozen voor “overig getrouw-beeld-stelsel” vul dan bij de laatste vraag van de verklaringengenerator in volgens welk ander getrouw-beeld-stelsel de jaarrekening is opgesteld.

U kunt ook kiezen voor een compliance-stelsel of de keuzemogelijkheid ‘grondslagen die door de entiteit zelf gekozen en beschreven zijn’.

Stel u kiest voor Titel 9 Boek 2 BW .

1.8 Is het jaarverslag opgesteld en zijn de overige gegevens toegevoegd in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, en is het jaarverslag verenigbaar met de jaarrekening?

Hier krijgt u verschillende antwoordmogelijkheden /situaties, onder meer:

- Ja
- Ja, uitgezonderd een passage over risico's in het jaarverslag;
- Ja, uitgezonderd de gebeurtenissen na het einde van de verslagperiode;
- Ja, uitgezonderd het opstellen van het jaarverslag, hoewel dit wel verplicht is;
- Anders.

Via de keuze “anders” wordt later in de verklaring ruimte gemaakt om de specifieke situatie bij uw opdracht toe te lichten.

1.9 Is sprake van een eerste controle?

Van een eerste controle is sprake als u of een andere accountant niet eerder een opdracht tot het controleren van de jaarrekening heeft uitgevoerd. Ook bij andere controleobjecten dan een jaarrekening wordt een vergelijkbare vraag gesteld. Dit geldt ook voor de volgende vragen.

1.10 Is er een paragraaf ter benadrukking van onzekerheid omtrent de continuïteit?

Een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden “in verband met onzekerheid over de continuïteit” is verplicht, als daar sprake van is.

Aan het eind van de vragenstructuur kunt u bij “aanvullende vragen” de specifieke situatie toelichten.

1.11 Is er een paragraaf ter benadrukking van een andere onzekerheid (bijvoorbeeld rechtszaak)?

Deze paragraaf kunt u opnemen wanneer u het relevant acht dat de gebruiker kennisneemt van een specifieke toelichting in de jaarrekening over een andere onzekerheid dan continuïteit.

Aan het eind van de vragenstructuur kunt u bij “aanvullende vragen” de specifieke situatie toelichten.

1.12 Is er een paragraaf ter benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring?

Deze paragraaf neemt u op als u het relevant acht dat de gebruiker kennisneemt van een specifieke toelichting in het opdrachtobject (bijvoorbeeld een jaarrekening): of het opdrachtobject opgesteld is op basis van een stelsel voor bijzondere doeleinden en of het bestemd is voor een omschreven verspreidingskring en een omschreven doel.

1.13 Is er een paragraaf betreffende overige aangelegenheden (anders dan inzake ter vergelijking opgenomen informatie die niet is gecontroleerd ingeval van eerste controle)?

U kunt een paragraaf betreffende overige aangelegenheden opnemen als u het nodig vindt relevante aspecten van uw controle of van uw verantwoordelijkheden als controlerend accountant toe te lichten.

Aan het eind van de vragenstructuur kunt u bij “aanvullende vragen” de specifieke situatie toelichten.

1.14 Welk oordeel heeft u over het controleobject?

Afhankelijk van het antwoord op deze vraag wordt u verder doorgeleid. Bijvoorbeeld bij een oordeel met beperking kunt u bij een volgende vraag aangeven waarom u een oordeel met beperking geeft.

1.15 Aanvullende vragen

De laatste vraag zijn in feite een aantal “invoervelden”. Deze velden helpen om de tekst van de verklaring op maat te maken (bijvoorbeeld de naam van de klant, het boekjaar en de naam van de tekenend accountant). Ook kunt u hier de onderbouwing van de verklaring nader invullen voor bijvoorbeeld een verklaring met beperking. Na het genereren van de verklaring kunnen de invoervelden nog worden bijgewerkt door op de button <Toon invoerwaarden> te klikken. De invoervelden zijn in de verklaring met rode tekst weergegeven.

Uitwerking beoordelingsverklaring

Wanneer u voor een voorbeeldrapportage van het type beoordelingsverklaring heeft gekozen, kunt u de volgende vragen verwachten:

2.1. Welke standaard heeft u gebruikt voor de beoordelingswerkzaamheden?

Kies hier de beoordelingsstandaard. U heeft twee mogelijkheden: Standaard 2400 "opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten" en Standaard 2410 "het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit". In het vervolg gaan wij ervan uit dat de Nederlandse Standaard 2400 geldt.

2.2. Bij welk opdrachtobject hoort de beoordelingsverklaring?

U kunt bij deze vraag kiezen uit twee opdrachtobjecten, een jaarrekening en een opgave verzekerd belang. In het vervolg veronderstellen wij de keuze voor de jaarrekening als het opdrachtobject.

2.3. Hoe heet het document waarin de jaarrekening wordt opgenomen?

In de inleiding van de beoordelingsverklaring wordt verwezen naar het document waarin deze is opgenomen. Bijvoorbeeld: "Wij hebben de in dit *rapport* opgenomen jaarrekening 201X van Bedrijf ABC B.V. ... etc. beoordeeld". Bij deze vraag dient u in te vullen hoe de verantwoording door de klant wordt genoemd. Het is belangrijk hierbij aan te sluiten. Behalve *rapport* kan gedacht worden aan *verslag* of *jaarbericht*. Als u kiest voor "overig", kunt u bij de laatste vraag de juiste term invullen.

2.4. Worden de paginanummers van de jaarrekening vermeld in de verklaring?

Het is mogelijk om in de inleiding van de beoordelingsverklaring de paginanummers te vermelden waar de jaarrekening in de verantwoording is opgenomen. Kiest u voor het antwoord "ja" dan kunt u bij de laatste vraag deze paginanummers vermelden.

2.5. Van welk soort entiteit is sprake?

Bij deze tekst vult u in wat voor soort rechtsvorm de klant heeft. Staat de rechtsvorm er niet bij, kies dan voor "overig". Bij de laatste vraag kunt u invullen van welke rechtsvorm sprake is.

2.6. Tot welke conclusie heeft de beoordeling geleid?

Hier geeft u uw conclusie aan over de verantwoording. Afhankelijk van het antwoord wordt u doorgeleid. Bij een conclusie met beperking kunt bij een volgende vraag aangeven waarom u een oordeel met beperking geeft.

2.7. Is er een paragraaf ter benadrukking van onzekerheid omtrent de continuïteit?

Een dergelijke paragraaf wordt opgenomen als er onzekerheid is over de continuïteit.

2.8. Is er een paragraaf ter benadrukking van een andere onzekerheid dan over de continuïteit?

Kies ja, als sprake is van een andere onzekerheid. Bijvoorbeeld de uitkomst van een rechtszaak.

2.9. Is er een paragraaf ter benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring?

Kies ja, als u de gebruiker wilt wijzen op een specifieke toelichting in het opdrachtobject (jaarrekening): of het opdrachtobject opgesteld is op basis van een stelsel voor bijzondere doeleinden en of het bestemd is voor een omschreven verspreidingskring en een omschreven doel.

2.10. Is er een paragraaf betreffende overige aangelegenheden (anders dan vergelijkende informatie niet gecontroleerd of beoordeeld bij eerste beoordeling)?

U kunt een paragraaf betreffende overige aangelegenheden opnemen als u het nodig vindt relevante aspecten van uw beoordeling of van uw verantwoordelijkheden als accountant toe te lichten.

In de generator is een standaardpassage opgenomen over beperking in het gebruik van de beoordelingsverklaring. Aan het eind van de vragenstructuur kunt u bij "aanvullende vragen" de specifieke situatie toelichten.

2.11. Aanvullende vragen

De laatste vraag bestaat uit een aantal "invoervelden". Deze velden helpen om de tekst van de verklaring op maat te maken (bijvoorbeeld de naam van de klant, de verslagperiode en de naam van

de tekenend accountant). Ook kunt u hier de onderbouwing van de verklaring nader invullen, voor bijvoorbeeld een conclusie met beperking. In sommigen van de invoervelden staat al iets ingevuld. Dit kunt u overschrijven. Na het genereren van de verklaring kunnen de invoervelden nog worden bijgewerkt door op de button <Toon invoerwaarden> te klikken. De invoervelden zijn in de verklaring met rode tekst weergegeven.

Samenstellingsverklaring

Wanneer u voor een voorbeeldrapportage van het type samenstellingsverklaring heeft gekozen, kunt u de volgende vragen verwachten:

3.1. Welk opdrachtobject wordt samengesteld?

U kunt bij deze vraag kiezen uit twee opdrachtobjecten, een jaarrekening en een opgave verzekerd belang. In het vervolg gaan we uit van de jaarrekening als opdrachtobject.

3.2. Is er een paragraaf ter benadrukking van onzekerheid omtrent de continuïteit?

Kies ja, als de continuïteit onzeker is.

3.3. Is er een paragraaf ter benadrukking van een andere onzekerheid dan over de continuïteit, bijvoorbeeld over een rechtszaak?

Kies ja, als sprake is van een andere onzekerheid. Bijvoorbeeld de uitkomst van een rechtszaak.

3.4. Van welke soort entiteit is sprake?

Vink hier de soort rechtsvorm van de klant aan. Staat de rechtsvorm niet in de lijst, kies dan voor "overige". Bij de laatste vraag kunt u invullen van welke rechtsvorm sprake is.

3.5. Wie is verantwoordelijk voor het opstellen van het opdrachtobject?

Geef hier aan welke partij/persoon/personen verantwoordelijk is/zijn voor het opstellen van de jaarrekening. Staat de partij niet in de keuzelijst, kies dan voor "overig". Aan het eind van de vragen kunt u de voor het opstellen van de jaarrekening verantwoordelijke partij nader specificeren.

3.6. Aanvullende vragen

De laatste vraag bestaat uit een aantal "invoervelden". Deze velden helpen om de tekst op maat te maken (bijvoorbeeld de naam van de klant, de verslagperiode en de naam van de tekenend accountant). In sommigen van de invoervelden staat al iets ingevuld. Dit kunt u overschrijven. Na het genereren van de verklaring kunt u de invoervelden nog bijwerken door op <Toon invoerwaarden> te klikken. De invoervelden zijn in de verklaring met rode tekst weergegeven.